

ЕВОЛЮЦІЯ НАУКОВИХ ПОГЛЯДІВ НА АНТИКРИЗОВЕ ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ

А. А. ОСПОВА, кандидат економічних наук

З. В. НЕПОЧАТЕНКО, здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти

Уманський національний університет садівництва

У статті досліджується еволюція наукових поглядів на державне антикризове регулювання економіки, простежується шлях від класичних і неокласичних теорій до сучасної епохи. Подано всебічний огляд того, як економічна думка реагувала на великі кризи, включаючи Велику депресію, стагфляцію 1970-х років, фінансову кризу 2008 року, пандемію COVID-19, збройну агресію РФ проти України. Дослідження охоплює різні економічні кризи, підкреслюючи необхідність розробки ефективної політики на основі історичного економічного розвитку та підготовки до майбутніх економічних викликів. У ньому критично аналізуються ключові теоретичні розробки та політичні заходи реагування на різні економічні кризи, детально розглядаються зміни в економічній думці щодо державного втручання в антикризове управління та критика, з якою зіштовхуються різні економічні школи.

Ключові слова: економічна криза, державне регулювання, кейнсіанська економіка, монетаризм, економіка пропозиції, глобальна фінансова криза, COVID-19, еволюція економічної політики.

Постановка проблеми. Державне антикризове державне регулювання має важливе значення для підтримки економічної стабільності, захисту громадян і підприємств від несприятливих наслідків економічних криз, сприяння довгостроковому економічному зростанню та процвітанню. Це важливий інструмент для ефективного реагування на економічні виклики.

Світ пережив кілька великих економічних криз. І розуміння того, як держави можуть ефективно реагувати на них, має вирішальне значення для мінімізації економічної шкоди та сприяння швидкому відновленню. Тож дослідження еволюції наукових поглядів на антикризове управління в економіці мають вирішальне значення для формування ефективної політики, розуміння історичного економічного розвитку та підготовки до майбутніх економічних викликів, сприяють розробці ефективних стратегій управління економічними спадами, адаптації до мінливих глобальних і технологічних перспектив і забезпечення сталого й інклюзивного зростання.

Хоча велика увага приділяється управлінню кризами, існує потреба в додаткових дослідженнях щодо їх прогнозування та запобігання, включаючи розробку систем раннього попередження та проактивних політичних заходів. Таким чином, майбутні дослідження можуть створити більш комплексну й

ефективну основу для державного антикризового регулювання, забезпечуючи кращу готовність і реагування на економічні виклики.

Метою статті є комплексний аналіз й оцінка еволюції та сучасного стану антикризового державного регулювання в економічній теорії і практиці. Стаття спрямована на виявлення та критичний аналіз ключових теоретичних розробок і політичних заходів реагування на різні економічні кризи, висвітлення зміни в економічній думці щодо державного втручання в антикризове управління, дослідження критики, з якою зіштовхуються різні наукові школи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Численні зарубіжні вчені детально досліджували теорію та практику управління економічними кризами та роль державного регулювання. Так, Joseph Stiglitz у книзі «Globalization and Its Discontents» аналізує вплив глобалізації на економічні кризи та необхідність державного втручання [6]; Carmen Reinhart і Kenneth Rogoff у праці «This Time is Different: Eight Centuries of Financial Folly» проливають світло на історичні закономірності фінансових криз [3]; дослідження Barry Eichengreen, зокрема у книзі «Golden Fetters: The Gold Standard and the Great Depression, 1919–1939», є ключовими для розуміння історичного контексту економічних криз [6] та ін [2, 4, 5, 7–9].

Українські дослідники також аналізували світові економічні кризи та їх вплив на глобальну економічну динаміку. Так, Мельник А. О. заглибився в еволюційні етапи розвитку української економіки з моменту здобуття незалежності, досліджуючи тенденції та головні фактори, що формують глобальні економічні кризи [13]. Маковоз О. В. дослідив різні підходи до управління антикризовим станом економіки в різних країнах, приділяючи особливу увагу аспектам інвестиційної безпеки [12]. Огінок С. В. і Буряк Ю. О. дослідили взаємозв'язок певної світової економічної кризи з періодами розвитку української держави [15]. Орловська В. О. присвятила значні дослідження інтеграційним стратегіям України та розвитку її національної економіки [16].

Методика досліджень. Під час дослідження використовувалися такі методи: діалектичний – для розуміння актуальності та значущості антикризового державного регулювання в сучасних економічних умовах; аналітичний – для порівняння різних елементів економічних теорій і політичних заходів у відповідь на кризи; індуктивне міркування – для формування висновків.

Результати досліджень. Державне антикризове регулювання охоплює різні епохи економічної думки, кожна з яких формувалася під впливом поглядів знаних економістів того часу, чії міркування суттєво вплинули на політичні рішення.

Еволюція наукових поглядів на антикризове державне регулювання відображає постійний шлях розвитку розуміння того, як уряди країн можуть ефективно реагувати на економічні кризи (рис. 1).

Рис. 1. Ключові етапи еволюції наукових поглядів на антикризове державне регулювання

У класичній економіці, що сформувалася наприкінці 18-го та на початку 19-го століть, роль держави в регулюванні економіки вважалася мінімальною, відстоюючи так званий підхід «laissez-faire». Фундаментальна віра класичних економістів, таких як Адам Сміт, полягала в «невидимій руці» ринку, де індивідуальні інтереси ненавмисно сприяють зростанню добробуту суспільства через механізми вільного ринку. Класичні економісти стверджували, що державне втручання порушує природне саморегулювання ринку, що призводить до неефективності й економічних дисбалансів. Основна передумова полягала в тому, що ринки, якщо їх залишити в спокої, природним чином знаходять рівновагу між попитом і пропозицією, забезпечуючи найефективніший розподіл ресурсів [4].

Неокласична економіка, що виникла наприкінці 19 століття, спиралася на класичній ідеї, але запровадила більш аналітичний підхід, зосереджуючись на граничній корисності та процесах прийняття рішень індивідами. Неокласичні теоретики, такі як Альфред Маршалл, підтримували важливість обмеженого державного втручання, підкреслюючи, що ринкові сили повинні, в першу чергу, диктувати економічні результати. У неокласичній економіці роль держави розглядалася переважно як підтримка верховенства права, прав власності та

надання основних суспільних благ, які ринок не може ефективно забезпечити, таких, як національна оборона та базова інфраструктура. Неокласична думка також підтримувала ідею мінімального втручання в ринкові механізми заробітної плати та цін, пропагуючи переконання, що вони повинні визначатися силами попиту та пропозиції [3].

Як класична, так і неокласична економіка підкреслювали важливість вільних ринків, обмеженого державного втручання та самокорегуючої природи ринкової економіки. Однак ці теорії зазнали критики за нездатність адекватно реагувати на провали ринку та соціальну нерівність, що призвело до розвитку альтернативних економічних теорій, які закликали до активнішого втручання держави в економіку.

Велика депресія 1930-х років ознаменувала сейсмічний зсув в економічній думці та державному регулюванні економіки, кинувши виклик панівним класичним і неокласичним доктринам *laissez-faire* [1]. Коли економіка світу занурилася в глибоку рецесію, традиційні економічні теорії, що виступали за мінімальне державне втручання, виявилися нездатними до подолання широкомасштабного безробіття та дефляції. Криза сприяла появі кейнсіанської економіки, засновником якої став британський економіст Джон Мейнард Кейнс, зокрема його праця 1936 року «Загальна теорія зайнятості, відсотка і грошей». Кейнс стверджував, що під час серйозних економічних спадів попит приватного сектору може бути недостатнім, що вимагає державного втручання для стимулювання економіки та відновлення повної зайнятості. Це був радикальний відхід від ідеї, що ринки завжди самокорегуються. Кейнс стверджував, що держава може та повинна відігравати певну роль в управлінні економічними циклами [5].

Кейнсіанська економіка виступала за активну фіскальну політику, включаючи збільшення державних витрат і зниження податків, для стимулювання сукупного попиту в періоди економічного спаду. Прийняття кейнсіанських принципів призвело до безпрецедентного рівня державного втручання в економіку, особливо у формі програм громадських робіт, ініціатив соціального забезпечення й інших форм прямого втручання в економіку. Центральним елементом кейнсіанської теорії була концепція «мультиплікативного ефекту», згідно з якою державні витрати призводять до збільшення доходів і споживання, що ще більше стимулює економічне зростання.

Вплив кейнсіанської економіки був глибоким і лежав в основі багатьох економічних стратегій середини 20-го століття, включаючи «Новий курс» у США, що передбачав масштабні державні проекти та реформи. Перехід до кейнсіанства поклав початок сучасній макроекономічній політиці, де роль держави в регулюванні економіки була значно розширена для пом'якшення наслідків економічних спадів і стабілізації ділового циклу.

Водночас кейнсіанські підходи, критиковані за те, що вони можуть призвести до збільшення державного боргу та інфляції, часто розглядаються як короткострокові рішення, не здатні вирішити глибинних економічних проблем.

Противники такого підходу стверджують, що кейнсіанська залежність від державних витрат може призвести до неефективного розподілу ресурсів і залежності від державного втручання, що потенційно стримує інновації в приватному секторі.

Наприкінці 20-го століття в економічній теорії та політиці відбувся значний перехід від кейнсіанства до монетаризму та економіки пропозиції, насамперед під впливом праць таких економістів, як Мілтон Фрідман. Монетаризм виник як відповідь на обмеження кейнсіанської політики, особливо під час стагфляції 1970-х років, що поєднувала високу інфляцію з високим безробіттям, що суперечило кейнсіанським прогнозам. Мілтон Фрідман, провідний представник монетаризму, стверджував, що першопрчиною інфляції є надмірне зростання грошової маси, а отже, монетарна політика повинна бути спрямована на контроль за зростанням грошової маси для підтримки цінової стабільності [4].

Монетаристи вірили в довгострокову нейтральність грошей, тобто в те, що зміни в грошовій масі не впливають на реальні економічні змінні в довгостроковій перспективі, що різко контрастувало з кейнсіанським акцентом на фіскальній політиці. Економіка пропозиції набула популярності за часів адміністрації Рейгана у 1980-х роках, зосереджуючись на зниженні податкових ставок і дерегуляції для стимулювання економічного зростання. Прихильники економіки пропозиції стверджували, що нижчі податки стимулюватимуть інвестиції та працю, що призведе до економічного зростання, а в подальшому – до збільшення податкових надходжень навіть за нижчих ставок. У цей період відбулося значне зниження податків, дерегуляція і відхід від державного втручання в економіку, що стало втіленням ідеалів економіки пропозиції. Однак і монетаризм, і економіка пропозиції зазнали критики за збільшення нерівності в доходах і нездатність запобігти економічним спадам, таким як рецесія на початку 1990-х років. Ця школа зазнала критики за вузький фокус на контролі грошової маси, що могло призвести до ігнорування інших важливих економічних чинників, таких як фіскальна політика та динаміка зовнішньої торгівлі. Монетаризм також звинувачують у потенційному посиленні безробіття, оскільки суворий контроль над інфляцією може призвести до підвищення процентних ставок і скорочення інвестицій. Критики стверджують, що монетаристський підхід недооцінює складність економічних систем і перебільшує роль монетарної політики за рахунок інших економічних інструментів.

Економічна політика кінця 20-го століття ознаменувала повернення до деяких принципів класичної економіки, наголошуючи на вільних ринках, але з новим акцентом на ролі монетарної політики та стимулів для виробництва. Перехід до монетаризму й економіки пропозиції відображав ширший ідеологічний зсув у бік ринкової політики та скептицизм щодо ефективності державного втручання в економіку. Вважається, що економіка пропозиції, яку критикують за збільшення нерівності в доходах, приносить більше користі заможним верствам населення, ніж малозабезпеченим, тому що вона робить акцент на зниженні податків і дерегуляції [8].

Існує певний скептицизм у колах науковців і практиків щодо ефективності політики стимулювання пропозиції у сприянні довгостроковому, сталому економічному зростанню, оскільки остання може призвести до бюджетного дефіциту та недостатнього інвестування в державні послуги. До того ж економіка пропозиції не вирішує належним чином проблеми дефіциту попиту, особливо під час економічних спадів.

Фінансова криза 2008 року стала ще одним важливим поворотним пунктом в економічній теорії і політиці, кинувши виклик панівній неоліберальній парадигмі та відродивши інтерес до кейнсіанських підходів. Криза, що характеризувалася крахом найбільших фінансових установ і глобальним кредитним дефіцитом, висвітлила небезпеки дерегульованих фінансових ринків і необхідність посилення державного нагляду. У відповідь на це уряди по всьому світу запровадили масштабні пакети фіскальних стимулів, спрямовані на підвищення попиту, стабілізацію фінансових ринків і запобігання глибшому економічному спаду. Центральні банки відіграли вирішальну роль, впроваджуючи нетрадиційну монетарну політику, таку як кількісне пом'якшення, що передбачала масштабну купівлю державних цінних паперів для збільшення грошової маси та зниження відсоткових ставок. Економічні потрясіння після 2008 року призвели до переоцінки ролі фінансового регулювання, і такі заходи, як Закон Додда-Френка у США, були спрямовані на посилення нагляду та зниження системних ризиків [9].

Криза також спричинила дебати про нерівність доходів і систему соціального захисту, оскільки відновлення було нерівномірним і значною мірою принесло користь найбагатшим верствам населення.

Під час пандемії COVID-19 світова економіка зіткнулася з безпрецедентним викликом, поєднуючи кризу в сфері охорони здоров'я з глибокою економічною рецесією. Уряди та центральні банки відреагували на це масивною фіскальною та монетарною підтримкою, включаючи пряму фінансову допомогу фізичним і юридичним особам, значні запозичення та подальше зниження відсоткових ставок. Реакція на пандемію призвела до подальшого розмивання меж між фіскальною та монетарною політикою, коли центральні банки безпосередньо підтримували державні запозичення через купівлю облігацій [11]. Періоди після 2008 року та COVID-19 підкреслили важливість державного втручання в антикризове управління та привернули увагу до дискусій про найкращі підходи до економічної політики у світі, що швидко змінюється.

Окремо пандемічна криза призвела до відродження кейнсіанських ідей, з коригуванням їхніх постулатів на можливість виникнення високого рівня державного боргу та потенційної довгострокової економічної нестабільності. Ефективність кількісного пом'якшення та інших нетрадиційних монетарних політик, прийнятих після 2008 року, досі є предметом дискусій, а також занепокоєння щодо потенційних «бульбашок» активів і довгострокового впливу на заощадження та інвестиції.

Не менш глобальні економічні наслідки має й економічна криза, що виникла внаслідок збройного нападу росії на Україну у 2022 році. В першу чергу вона

стосується енергетичних ринків, продовольчої безпеки та міжнародної торгівлі. Війна порушила глобальні ланцюги постачання, особливо таких товарів, як пшениця і природний газ, основними постачальниками яких є росія і Україна, що призвело до зростання цін і занепокоєння щодо їх дефіциту. Центральні банки та уряди в усьому світі зіткнулися з проблемою балансування між інфляційним тиском, частково спричиненим збройною агресією, та необхідністю підтримувати економічне зростання в умовах і без того крихкого відновлення після COVID-19. У відповідь на збройну агресію та потенційну небезпеку для світової економіки багато західних країн запровадили широкі економічні санкції проти росії, спрямовані на її фінансовий, енергетичний і технологічний сектори, тим самим чинячи тиск на російську економіку. [10].

Також дана криза прискорила дії європейських урядів, спрямовані на зменшення залежності від російських енергоносіїв, що призвело до збільшення інвестицій у відновлювану енергетику й альтернативні джерела постачання газу. Значної волатильності через конфлікт зазнали фінансові ринки, оскільки інвестори реагували на підвищені геополітичні ризики та невизначеність щодо глобальних економічних наслідків. Відтак сучасна криза військової агресії росії щодо України підкреслила взаємопов'язаність світової економіки та широкі економічні наслідки геополітичних конфліктів, підкреслюючи необхідність пошуку адекватних і дієвих рішень у площині координації міжнародних дій з метою подолання негативних економічних наслідків.

Висновки. Еволюція економічних теорій підкреслює необхідність адаптації політики держав до мінливих економічних умов. Жорстка прихильність до однієї наукової школи може бути шкідливою в динамічному економічному середовищі. Зростання нерівності у доходах та доволі часто неочікувані та непрогнозовані економічні наслідки вимагають політики, яка б не лише стимулювала зростання, але й забезпечувала справедливий розподіл багатства. Історичні економічні кризи підкреслюють важливість готовності до них. А відтак уряди країн повинні закладати економічну стійкість і гнучкість у свою політику, аби не допустити виникнення кризових явищ.

Таким чином, історичні уроки підкреслюють вирішальну роль державного втручання під час економічних криз, ставлячи під сумнів уявлення про необмежену ринкову ефективність. А розбудова економічної стійкості до потенційних шоків через диверсифікацію, надійне фінансове регулювання та підтримання здорових державних фінансів має вирішальне значення. Глобальні ж економічні виклики вимагають злагодженої міжнародної співпраці та координації, особливо у сфері фінансового регулювання, торговельної політики й екологічної стійкості.

Література:

1. Eichengreen B. *Golden Fetters: The Gold Standard and the Great Depression, 1919–1939*, 1992. 480 p.
2. Bernanke B. *The New Tools of Monetary Policy. American Economic Review*. 2020. № 110 (4). P. 943–83.

3. Reinhart C., Rogoff K. *This Time Is Different: Eight Centuries of Financial Folly*. Princeton University Press. 2009. DOI:10.2307/j.ctvc4gqgx.
4. Milton F. *Capitalism and freedom* The University of Chicago Press Chicago and London, 1962. 202 p.
5. Keynes J. M. *The General Theory of Employment, Interest, and Money* By John Maynard Keynes, 1936. 472 p.
6. Stiglitz J. *Globalization and its Discontents*. Penguin, 1972. 282 p.
7. Officer L. H. *Terms of Trade*. 2022. DOI: 10.1007/978-3-030-95925-8_9.
8. MacKenzie D. W. Review of *Globalization and Its Discontents*, by J. E. Stiglitz. *Public Choice*. 2004. № 120(1/2). P. 239.
9. Nouriel R. *Crisis Economics: A Crash Course in the Future of Finance*, 2011. 368 p.
10. Борщевський В. В., Василиця О. Б., Матвєєв Є. Е. Публічне управління в умовах воєнного стану: інституційні трансформації, стратегічне планування та механізми розвитку. *Держава та регіони*. 2022. № 2(76). С. 30–35.
11. Маковоз О. В. Антикризове регулювання як ефективний вплив держави на розвиток економіки. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2014. Вип. 45. С. 21–25.
12. Маковоз О. В., Передерій Т. С. Блокчейн як запорука валютної безпеки. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2018. Вип. 1(12). С. 359–363.
13. Мельник А. О. Закономірності та чинники трансформацій світових економічних криз : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.02. Київ, 2015. 474 с.
14. Мельник А. О. Світові економічні кризи в економіці України та їх наслідки. *Вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського «Глобальні та національні проблеми економіки»*. 2014. № 2. С. 108–113.
15. Огінок С. В., Буряк Ю. О. Вплив світових економічних криз на добробут України. *Економічний простір*. 2023. № 185. С. 11–16.
16. Орловська О. В. Світові економічні кризи: причини виникнення, наслідки та шляхи подолання. *Науковий збірник НЛТУ України*. Серія «Економіка, планування та управління в галузях». 2015. № 25 (2). С. 197–202.

References:

1. Eichengreen, B. (1992). *Golden Fetters: The Gold Standard and the Great Depression, 1919–1939*. 480 p.
2. Bernanke, B. (2020). *The New Tools of Monetary Policy*. *American Economic Review*, 2020, no. 110 (4), pp. 943–83.
3. Reinhart, C., Rogoff, K. (2009). *This Time Is Different: Eight Centuries of Financial Folly*. Princeton University Press. DOI:10.2307/j.ctvc4gqgx.
4. Milton, F. (1962). *Capitalism and freedom* The University of Chicago Press Chicago and London, 1962. 202 p.
5. Keynes, J. M. (1936). *The General Theory of Employment, Interest, and Money* By John Maynard Keynes, 1936. 472 p.
6. Stiglitz, J. (2017). *Globalization and its Discontents*. Penguin, 2017. 282 p.
7. Officer, L. H. (2022). *Terms of Trade*. DOI: 10.1007/978-3-030-95925-8_9.

8. MacKenzie, D. (2004). Review of Globalization and Its Discontents, by J. E. Stiglitz. *Public Choice*, 2004, no. 120(1/2), pp. 239.
9. Nouriel, R. (2011). Crisis Economics: A Crash Course in the Future of Finance, 2011. 368 p.
10. Borshchevskiy, V., Vasylytsia, O., Matvieiev, Ye. (2022). Public administration under martial law: institutional transformations, strategic planning and development mechanisms. *State and regions*, 2022, no. 2(76), pp. 30–35. (in Ukrainian).
11. Makovoz, O. (2014). Anti-crisis regulation as an effective influence of the state on economic development. *Bulletin of Transport and Industry Economics*, 2014, no. 45, pp. 21–25. (in Ukrainian).
12. Makovoz, O., Perederii, T. (2018). Blockchain as a guarantee of currency security. *Eastern Europe: Economy, Business and Governance*, 2018, no. 1(12), pp. 359–363. (in Ukrainian).
13. Melnyk, A. (2015). Patterns and factors of transformations of world economic crises: PhD in Economics: 08.00.02. Kyiv. 474 p. (in Ukrainian).
14. Melnyk, A. (2014). Global economic crises in the Ukrainian economy and their consequences. *Bulletin of Mykolaiv National University named after V. O. Sukhomlynskyi «Global and National Problems of Economy»*, 2014, no. 2, pp. 108–113. (in Ukrainian).
15. Ohinok, S., Buriak, Yu. (2023). The impact of global economic crises on Ukraine's welfare. *Economic space*, 2023, no. 185, pp. 11–16. (in Ukrainian).
16. Orlovska, O. (2015). World economic crises: causes, consequences and ways to overcome. *Scientific collection of NLTU of Ukraine. Series «Economics, Planning and Management in Branches»*, 2015, no. 25 (2). pp. 197–202.

Annotation

Osipova A. A., Nepochatenko Z. V.

Evolution of scientific views on anti-crisis state regulation of the economy

The article examines the evolution of scientific views on state anti-crisis regulation of the economy, tracing the path from classical and neoclassical theories to the modern era. The article provides a comprehensive overview of how economic thought has responded to major crises, including the Great Depression, the stagflation of the 1970 s, the financial crisis of 2008, the COVID-19 pandemic, and Russia's armed aggression against Ukraine. Using a combination of dialectical, analytical and inductive methods, the article compares and contrasts different economic models, assessing their relevance and effectiveness in different historical contexts. The article highlights the transition from laissez-faire to more interventionist policies, exploring the interaction of political, cultural and ideological factors in shaping economic theories.

The study covers various economic crises, emphasising the need to develop effective policies based on historical economic development and to prepare for future economic challenges. It critically analyses the key theoretical developments and policy responses to various economic crises, examining in detail the changes in economic thought on government intervention in crisis management and the criticisms faced by different schools of thought.

Thus, the study of the development of scientific views on crisis management in the economy is important for the creation of effective policies. It helps to understand the

historical development of the economy and prepare for future economic challenges by developing effective strategies to overcome economic recessions, adapt to the changing global and technological context, and ensure sustainable and inclusive economic growth. Economic challenges require a joint and coordinated international approach, especially in key areas such as financial regulation, trade policy and environmental sustainability. Such cooperation is essential to effectively address complex global issues.

Key words: *economic crisis, government regulation, Keynesian economics, monetarism, supply-side economics, global financial crisis, COVID-19, evolution of economic policy.*

УДК: 65.011.2-044.922

DOI: 10.32782/2415-8240-2023-103-2-82-96

СУТНІСНА ТРАНСФОРМАЦІЯ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

О. В. ПОНОМАРЕНКО, здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії)

Уманський національний університет садівництва

Стаття присвячена дослідженню сучасних реалій трансформації бізнес-процесів в умовах цифрової економіки. Встановлено актуальність та необхідність адаптації бізнесу до неймовірно швидкого розвитку технологій, збільшення обсягу даних, доступних для аналізу, і зміни споживчих переваг, які є основними завданнями для розвитку бізнес-індустрій в цілому. Визначено суть цифрової економіки та базові технологічні тренди, які мають фундаментальний вплив на її формування. Доведено, що цифрова економіка запроваджує нові правила ведення бізнесу та економічних процесів, що ставить амбітні вимоги до всіх економічних суб'єктів, включаючи страхові компанії та страховий ринок загалом. З метою дослідження особливостей розвитку цифрових технологій у страхуванні, здійснено аналіз основних показників ринку автотранспортного страхування, виділено основні тенденції та проблемні аспекти у сфері автотранспортного страхування в Україні. При цьому цифрове страхування визначається як спосіб задоволення традиційної або специфічної потреби у страховому захисті за допомогою цифрових технологій

Ключові слова: *трансформація, цифрова економіка, діджиталізація, цифрові технології, цифровізація бізнесу, інноваційний розвиток, страхування, автострахування.*

Постановка проблеми. Цифрова революція, що розпочалася в останні десятиліття, змушує трансформувати сам спосіб життя, комунікацію та ведення бізнесу. Постійний розвиток цифрової економіки не лише ставить нові виклики перед суспільством, а й змушує переосмислювати та реформувати всі бізнес-процеси та стратегії. Значна трансформація бізнесу стала неминучістю, яку не